

AXIS BANK

ਰਾਸ਼ਟਰਵਿਆਪੀ ਤੀਬਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪਹਿਲ
(01 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਤੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ, 2022)

ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ	ਵਿਸ਼ਾ	ਸਲਾਈਡ ਨੰਬਰ
1	ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਵਿਧੀ	3-4
2	ਵਿਕਲਪਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਵਿਧੀ	5-6
3	ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਜੀਟਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਿਰਿਆਵਾਂ	7-11
4	ਧੋਖਾਧੜੀ ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾਅ	12-14
5	ਗਾਹਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ	15
6	ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	16-17
7	ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਡੋਰਸਟੈਪ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ	18-19
8	ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ MSME/ਸਵੈ ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹਨ	20

ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਵਿਧੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ

- ✓ ਸ਼ਾਖਾ/ਏ.ਟੀ.ਐਮ
- ✓ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਚੈਟ / ਗੱਲ ਕਰੋ
- ✓ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ/ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ
- ✓ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਜੁੜੋ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ

- ✓ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਲਿਖੋ
- ✓ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਫਾਰਮ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦੱਸੋ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜੋ
- ✓ ਸ਼ਾਖਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲਈ, ਸਰਕਲ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪੜਾਅ

- ✓ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਭੇਜੋ
- ✓ PNO ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ
- ✓ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਫਾਰਮ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦੱਸੋ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜੋ

Reserve Bank - Integrated Ombudsman Scheme

Single window for complaints against
entities regulated by RBI

- Complaints not resolved within 30 days or not resolved satisfactorily by banks/NBFCs/system participants regulated by RBI, can be filed with the Ombudsman
- Lodge your complaint from anywhere, anytime
- Get acknowledgement and track status of your complaint on the Complaint Management System (CMS) portal
- For more information or to file a complaint, visit <https://cms.rbi.org.in>

RBI Kehta Hai...
Jaankaar Baniye,
Satark Rahiye!

For more details, visit <https://rbikehtahai.rbi.org.in/>
For feedback, write to rbikehtahai@rbi.org.in

Issued in public interest by
भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਓਮਬਡਸਮੈਨ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ -
ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਅੰਪਾਇਰ

1. ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਓਮਬਡਸਮੈਨ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
2. ਬੈਂਕਿੰਗ ਓਮਬਡਸਮੈਨ ਸਕੀਮ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਗਤ-ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਰਹਿਤ ਤਰੀਕਾ ਹੈ
3. ਬੈਂਕਿੰਗ ਓਮਬਡਸਮੈਨ ਸਕੀਮ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਵਿਕਲਪਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਵਿਧੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ- ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਲੋਕਪਾਲ ਸਕੀਮ, 2021

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਐਨ ਬੀ ਐਫ ਸੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਤਾਂ ਹੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ?

ਬੈਂਕ/ਐਨ ਬੀ ਐਫ
ਸੀ

ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਹੱਲ
ਜਾਂ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ

ਆਰਬੀਆਈ ਓਮਬਡਸਮੈਨ ਦਾ
ਦਫ਼ਤਰ

ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਹੱਲ
ਜਾਂ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ

ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ

ਕਦਮ 1

- ਬੈਂਕਾਂ/ਐਨਬੀਐਫਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੋ
- ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ/ਐਨ ਬੀ ਐਫ ਸੀ ਲਈ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉੱਡੀਕ ਕਰੋ।
- ਜੇਕਰ ਬੈਂਕਾਂ/ਐਨ ਬੀ ਐਫ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ, ਤਾਂ ਕਦਮ 2 'ਤੇ ਜਾਓ

ਐਸਕੇਲੇਸ਼ਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

ਸ਼ਾਖਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ → ਜ਼ੋਨਲ ਦਫ਼ਤਰ → ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ

ਕਦਮ 2

- <https://cms.rbi.org.in> 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਿਸਟਮ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ/NBFCs ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੋ। ਜਾਂ;
- ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ
- ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ, ਟੈਲ ਫਰੀ ਨੰਬਰ 14448 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਕਦਮ 3

- ਗਾਹਕ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋਕਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੱਲ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ
- ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਆਰਬੀਆਈ) ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਗਵਰਨਰ ਹਨ।

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਜੀਟਲ ਬੈਂਕਿੰਗ

- ਆਪਣੇ ਪਾਸਵਰਡ, ਪਿੰਨ, ਓ ਟੀ ਪੀ, ਸੀ ਵੀ ਵੀ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਜਾਂ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰੋ
- ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਲਿੰਕਾਂ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਨਾ ਕਰੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਐਸ ਐਮ ਐਸ, ਈਮੇਲ ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋ

“ Safe digital banking starts with you. Transact safely ”

RBI Kehta Hai...
Jaankar Baniye,
Satark Rahiye!

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਜੀਟਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਿਰਿਆਵਾਂ

✓ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ

- ✓ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੈਂਕਾਂ/ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਜਾਓ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, <https://> - ਜਿੱਥੇ 's' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟ
- ✓ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ/ਲੈਪਟਾਪ/ਪੀਸੀ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭੁਗਤਾਨ/ਵਿੱਤੀ ਐਪਾਂ ਤੋਂ ਲੌਗ ਆਉਟ ਕਰੋ ਜੇਕਰ ਉਹ ਤਕਨੀਕੀ ਖਾਮੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਐਪਸ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ
- ✓ ਬੈਂਕਾਂ ਜਾਂ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਦਿੱਖ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਐਕਸੈਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ/ਯੂਆਰਐਲਾਂ ਦੇ ਸਪੈਲਿੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ
- ✓ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਈਮੇਲਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਪਤਿਆਂ ਤੋਂ ਹਨ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਈਮੇਲਾਂ ਦੇ ਸਪੈਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ
- ✓ ਐਸਐਮਐਸ/ਵਟਸਐਪ/ਈਮੇਲ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਛੋਟੇ ਯੂ ਆਰ ਐਲ/ਗੂਗਲ ਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ।
- ✓ ਬੈਂਕਾਂ/ਈ-ਕਾਮਰਸ/ਸਰਚ ਇੰਜਨ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਲਿੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਪੈਮ ਮੇਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਲੌਕ/ਅਨਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ/ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ
- ✓ ਔਨਲਾਈਨ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਣ/ਵੇਚਣ ਵੇਲੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ। ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਰਾਹੀਂ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਨ/ਪਾਸਵਰਡ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ
- ✓ ਜੇਕਰ ਨਿਯਮਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੋਬਾਈਲ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਆਪਰੇਟਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
- ✓ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸ ਐਮ ਐਸ/ਈਮੇਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਓ ਟੀ ਪੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ
- ✓ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਇਕਾਈ ਹੈ
- ✓ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਦੋ ਫੈਕਟਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰੋ
- ✓ ਏ ਟੀ ਐਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਿੰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੀਪੈਡ ਨੂੰ ਢੱਕੋ
- ✓ ਜੇਕਰ ਨਕਦੀ ਨਹੀਂ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਏ ਟੀ ਐਮ 'ਤੇ 'ਰੱਦ ਕਰੋ' ਦਬਾਓ ਅਤੇ ਹੋਮ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਓ।
- ✓ ਨੋਟ ਕਰੋ ਕਿ ਗਾਹਕ ਦੇਖਭਾਲ ਨੰਬਰ ਕਦੇ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- ✓ ਸੀ ਡੀ ਐਮ ਵਿੱਚ ਨਕਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਅਹਾਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸ਼ੀਨ ਦੁਆਰਾ ਨਕਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
- ✓ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਡਿਵਾਈਸ ਕਾਰਡ ਸੰਮਿਲਨ ਸਲਾਟ ਜਾਂ ਏ ਟੀ ਐਮ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਕੀਪੈਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਜੀਟਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਿਰਿਆਵਾਂ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲਈ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ

- ❖ ਅਜਨਬੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਏ ਟੀ ਐਮ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਲਓ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਚੋਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ
- ❖ ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਨਾ ਕਰੋ ਜਾਂ ਏ ਟੀ ਐਮ ਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪਿੰਨ ਨਾ ਲਿਖੋ ਜਾਂ ਵੇਬਸਾਇਟਾਂ/ਡਿਵਾਈਸਾਂ/ਜਨਤਕ ਲੈਪਟਾਪਾਂ/ਡੈਸਕਟਾਪਾਂ 'ਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵ ਨਾ ਕਰੋ।
- ❖ ਬੈਂਕਾਂ, ਬੀਮਾ, ਸਰਕਾਰ ਆਦਿ ਤੋਂ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਫਸੋ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨਾਮ, ਪਾਸਵਰਡ, ਕਾਰਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ/ਪਿੰਨ/ਸੀਵੀਵੀ/ਓਟੀਪੀ, ਜਨਮ ਮਿਤੀ, ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਨਾ ਪਾਓ। ਨੰਬਰ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਆਦਿ।
- ❖ ਸਰਚ ਇੰਜਣਾਂ, ਐਸ ਐਮ ਐਸ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਈਮੇਲਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨਾ ਕਰੋ।
- ❖ ਅਣਜਾਣ/ਅਣਪਛਾਣ ਕੀਤੇ ਲਿੰਕਾਂ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਐਪਸ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਨਾ ਕਰੋ।
- ❖ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ/ਏ.ਟੀ.ਐਮ. ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿਓ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਰੂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ❖ ਤੁਹਾਡੇ ਕੇਵਾਈਸੀ ਵੇਰਵਿਆਂ/ਖਾਤਾ ਵੇਰਵਿਆਂ/ਏਟੀਐਮ ਕਾਰਡ ਵੇਰਵਿਆਂ/ਪਿੰਨ/ਸੀਵੀਵੀ/ਓਟੀਪੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਲਾਂ/ਈਮੇਲਾਂ/ਐਸਐਮਐਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿਓ।
- ❖ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਲਾਟਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਈਮੇਲਾਂ/ਕਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰੋ
- ❖ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿਓ ਕਿ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਰਕਮ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
- ❖ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਲੋਨ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾ ਕਰੋ
- ❖ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ/ਮੋਬਾਈਲ ਬੈਲੈਂਸ ਰੀਚਾਰਜ ਕਰਨ/ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਕੇ ਵਾਈ ਸੀ ਐੱਪਡੇਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼/ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿਓ।
- ❖ ਘੱਟ ਵਿਆਜ ਦਰ/ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਤਕਾਲ ਲੋਨ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਔਨਲਾਈਨ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਨਾ ਕਰੋ
- ❖ ਉਸੇ ਡਿਵਾਈਸ 'ਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਐਪਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ ਜਿੱਥੇ ਵਿੱਤੀ ਐਪਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ
- ❖ ਅਣਜਾਣ ਭੁਗਤਾਨ ਐਪਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂ ਆਰ ਕੋਡਾਂ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਪਿੰਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ❖ ਜਨਤਕ ਚਾਰਜਿੰਗ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਜਾਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਈ-ਫਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਲਵੇਅਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੋਨ ਤੋਂ ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਬੈਂਕਿੰਗ

ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ

- ਹਮੇਸ਼ਾ ਭੁਗਤਾਨਾ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰਾਂ ਅਤੇ ਐਚ ਟੀ ਪੀ ਪੀ ਐਸ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਦਾ ਯੂ ਆਰ ਐਲ ਟਾਈਪ ਕਰੋ (S ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ)। ਯੂ ਆਰ ਐਲ ਵਿੰਡੋ (ਚਿੱਤਰ) ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਚਿੰਨ੍ਹ (ਲਾਕ) ਦੀ ਭਾਲ ਕਰੋ
- ਅੱਖਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੱਖਰਾਂ (#, @, \$ ਆਦਿ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਪਾਸਵਰਡ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਓ।
- ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪਾਸਵਰਡ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬਦਲਦੇ ਹੋ
- ਆਪਣੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਐਪਾਂ (ਬੈਂਕਾਂ, ਗੈਰ-ਬੈਂਕਾਂ, ਵਾਲਿਟ ਆਦਿ) ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਵੀਨਤਮ ਸੰਸਕਰਣ ਨਾਲ ਅੱਪਡੇਟ ਰੱਖੋ
- ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਈਮੇਲ ਆਈਡੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਲਿੰਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਐਸ ਐਮ ਐਸ/ਈ-ਮੇਲ ਚੇਤਾਵਨੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
- ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਾਧਾਰਨ/ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤੁਰੰਤ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ

ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ

- ਔਨਲਾਈਨ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੋ।
- ਕਦੇ ਵੀ ਲੌਗਇਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਗੈਰ-ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪੋਰਟਲਾਂ/ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ/ਸਟੋਰ ਨਾ ਕਰੋ।
- ਜਨਤਕ ਉਪਕਰਨਾਂ, ਸਾਈਬਰ ਕੈਫੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ/ਮੁਫਤ ਵਾਈਫਾਈ ਵਰਗੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ/ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚੋ।
- ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮੋਬਾਈਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪਿੰਨ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਆਈ ਡੀ, ਪਾਸਵਰਡ ਅਤੇ ਓ ਟੀ ਪੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰੋ (ਬੈਂਕ ਸਟਾਫ਼ ਸਮੇਤ)

ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੇਮੈਂਟ ਇੰਟਰਫੇਸ (ਯੂ ਪੀ ਆਈ)

ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ

- ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਐਪ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਰੱਖੋ
- ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਪਾਰੀ/ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ
- ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਕਮ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ

ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ

- ਆਪਣਾ ਪਿੰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰੋ
- ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ/ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੋ

ਖਪਤਕਾਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ - ਸਾਈਬਰ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ

ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਗੁਪਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾ ਆਈਡੀ, ਲੌਗਇਨ / ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਪਾਸਵਰਡ, ਓਟੀਪੀ (ਵਨ ਟਾਈਮ ਪਾਸਵਰਡ), ਡੈਬਿਟ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੰਨ, ਸੀਵੀਵੀ, ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਢੰਗ ਹਨ -

ਵਿਸ਼ਿੰਗ - ਕੇਵਾਈਸੀ-ਅੱਪਡੇਸ਼ਨ, ਖਾਤੇ/ਸਿਮ-ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਅਨਬਲੋਕ ਕਰਨ, ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਬੈਂਕ / ਗੈਰ-ਬੈਂਕ ਈ-ਵਾਲਿਟ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ / ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫੇਨ ਕਾਲਾਂ, ਆਦਿ

ਫਿਸ਼ਿੰਗ - ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਈਮੇਲਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਐਸਐਮਐਸ ਜੋ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਸੰਚਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ / ਈ-ਵਾਲਿਟ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਐਕਸਟਰੈਕਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿੰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਰਿਮੋਟ ਐਕਸੈਸ - ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ / ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਕਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਉਸ ਗਾਹਕ ਡਿਵਾਈਸ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਡੇਟਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਪਿੰਨ ਦਾਖਲ ਕਰੋ ਵਰਗੇ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਨਾਲ ਫਰਜ਼ੀ ਭੁਗਤਾਨ ਬੇਨਤੀਆਂ ਭੇਜ ਕੇ ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਦੀ 'ਇਕੱਠੀ ਬੇਨਤੀ' ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਟੈੱਬਪੇਜ਼ਾਂ/ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ/ਈ-ਵਾਲਿਟ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਖੋਜ ਇੰਜਣਾਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ/ਐਨ ਬੀ ਐਫ ਸੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ/ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਲੌਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੋ

ਭਾਰਤੀ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਨੰਬਰ 1930 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਖਾਤਿਆਂ (ਖਾਤਿਆਂ) ਵਿੱਚ ਫੰਡ ਬਲਾਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਖਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ/ਐਨ ਬੀ ਐਫ ਸੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਆਰਬੀਆਈ ਓਮਬਡਸਮੈਨ ਕੋਲ ਭੇਜੋ।

Don't let anyone score against you

Never share your Password, PIN, OTP, CVV, UPI-PIN, etc., with anyone

Rasika Raje
Indian Badminton Player and
RBI Employee

Poorvisha S. Ram
Indian Badminton Player and
RBI Employee

ਡਿਜੀਟਲ/ਔਨਲਾਈਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ

- ਤੁਰੰਤ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਈਮੇਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰੋ
- ਮੋਬਾਈਲ, ਈਮੇਲ ਜਾਂ ਪਰਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਡੇਟਾ ਸਟੋਰ ਨਾ ਕਰੋ
- ਔਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ
- ਜਨਤਕ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਜਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਤੋਂ ਬਚੋ
- ਆਪਣਾ ਔਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪਾਸਵਰਡ ਅਤੇ ਪਿੰਨ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲੋ
- ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਏਟੀਐਮ ਕਾਰਡ, ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ, ਪ੍ਰੀਪੇਡ ਕਾਰਡ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਲਾਕ ਕਰੋ।

ਗਾਹਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ

ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ- ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ

- ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿਧੀ;
- ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੋਖਮਾਂ (ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਸਟਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾੜੇ) ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਵਿਧੀ;
- ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ;
- ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
- ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਗੈਰ-ਵਿਤਕਰੇ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧੀ

ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

- ਡਿਜੀਟਲ ਬੈਂਕਿੰਗ 'ਸਵਿਧਾਜਨਕ' ਅਤੇ 'ਸੁਰੱਖਿਅਤ' ਵੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰੋ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਆਰਾਮ ਤੋਂ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ
- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਕਲਪ
- ਐਨ ਈ ਐਫ ਟੀ, ਆਈ ਐਮ ਪੀ ਐਸ, ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਅਤੇ ਬੀ ਬੀ ਪੀ ਐਸ 24x7 ਉਪਲਬਧ ਹਨ

digital transactions
Transact anytime,
anywhere

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ?

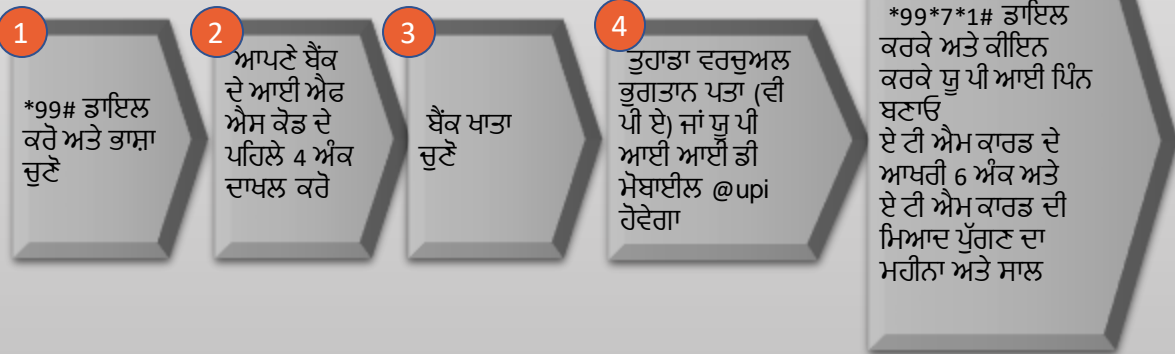
***99# ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਡਿਜੀਟਲ ਜਾਓ**

ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜੋ ਯੂ ਐਸ ਐਸ ਡੀ ਕੋਡ (*99#) ਡਾਇਲ ਕਰਕੇ ਬਿਨਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਫੀਚਰ ਫੋਨ/ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

- ਆਪਣੇ ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਪਿੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਵਰਚੁਅਲ ਪਤੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇਕਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਰਚੁਅਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਈ ਐਫ ਐਸ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਜਾਂ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਆਧਾਰ ਨੰਬਰ ਰਾਹੀਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।
- "998 ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਵੀ ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਅਤੇ #998 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

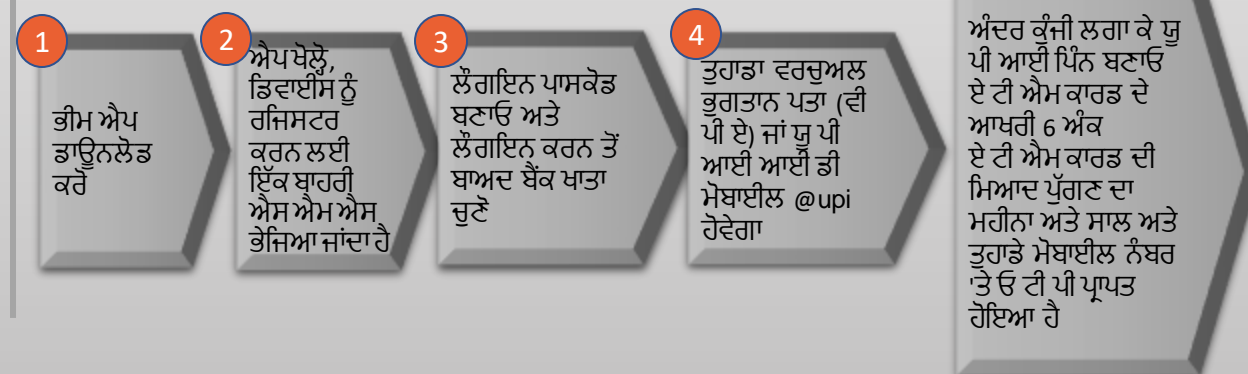
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲਾ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਹੈ?

ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੇਮੈਂਟਸ ਇੰਟਰਫੇਸ (ਯੂ ਪੀ ਆਈ) ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ ਡਿਜੀਟਲ ਜਾਓ
ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜੋ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

- ਆਪਣੇ ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਪਿੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਵਰਚੁਅਲ ਪਤੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਰਚੁਅਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਈ ਐਫ ਐਸ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ ਰਾਹੀਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਡੋਰਸਟੈਪ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ

- ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ 70 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਵਾਈਸੀ ਅਨੁਕੂਲ ਖਾਤੇ ਨੂੰ 'ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਖਾਤੇ' ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਬੈਂਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰਪਿਤ ਕਾਊਂਟਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਮਿਲਦੀ ਹੈ

Ease of banking for senior citizens

RBI has asked banks to make banking convenient for senior citizens

Umesh Yadav
Indian Cricketer and
RBI Employee

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ

- ਬੈਂਕ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਸਹੂਲਤ ਸਮੇਤ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਚੈੱਕ, ਏਟੀਐਮ ਸਹੂਲਤ, ਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਹੂਲਤ, ਲਾਕਰ ਸਹੂਲਤ, ਰਿਟੇਲ ਲੋਨ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਆਦਿ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਦਿਸ਼ਟੀਹੀਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- **ਬਰੇਲ ਕੀਪੈਡ** ਵਾਲਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਏਟੀਐਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

- ਬੈਂਕ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੈਂਪ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ **ਮੌਜੂਦਾ ਏਟੀਐਮ/ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਏਟੀਐਮ ਤਾਂ ਜੋ** ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ ਉਪਭੋਗਤਾ / ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹਨਾਂ ਤੱਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਏਟੀਐਮ ਦੀ ਉਚਾਈ ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰੇ।
- **ਬੈਂਕ ਵੀ ਬੈਂਕ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਰੈਂਪ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ** ਤਾਂ ਜੋ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ/ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਣ।

ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ MSME/ਸਵੈ ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

ਐਸ ਐਚ ਜੀ ਬਚਤ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ

- SHG ਦੇ ਬਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵੇਲੇ SHG ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕੋਵਾਈਸੀ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਵਾਈਸੀ ਤਸਦੀਕ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਹਾਲਾਂਕਿ, SHG ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ SHG ਦਾ ਮਤਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਾਰਜਿਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਪਦੰਡ

- ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਐਸ ਐਚ ਜੀ ਐਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕੋਲੈਟਰਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
- ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਨ ਦੀ ਰਕਮ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ
ਐਸ ਐਚ ਜੀ ਐਸ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
ਐਸ ਐਚ ਜੀ ਐਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।
ਐਸ ਐਚ ਜੀ ਐਸ ਨੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਵੈਇੱਛਤ ਬੱਚਤ

- ਸਵੈਇੱਛਤ ਬੱਚਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:
 - ❖ ਗਰੁੱਪ ਕਾਰਪਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ
 - ❖ ਗਰੁੱਪ ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਗਰੁੱਪ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਬੱਚਤਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਐਸ ਐਚ ਜੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਸ ਐਚ ਜੀ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਸ ਐਚ ਜੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਬੱਚਤ ਵਿਆਜ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਜਾਂ ਗਰੁੱਪ ਤੋਂ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

AXIS BANK